

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS STRATEGINĘ REIKŠMĘ NACIONALINIAM SAUGUMUI TURINČIŲ ĮMONIŲ IR ĮRENGINIŲ BEI KITŲ NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. XIII-992 4 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2976

2023 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2023 m. rugsėjo 13 d. sprendimo Nr. SV-S-1075 „Dėl įstatymo projekto išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. XIII-992 4 priedo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2976 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Pociūnų aerodromo ir Alytaus aerodromo infrastruktūros techniniai parametrai pritaikyti tik mažajai bei sportinei aviacijai, o jų lokacijos yra netinkamos sąjungininkų pajėgoms priimti ar gynybos operacijoms vykdyti. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. sausio 5 d. nutarimu Nr. 23 „Dėl Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo įgyvendinimo“ (2.4 papunktis) patvirtintas Valstybinių mobilizacinių užduočių valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sąrašas, kuriame nustatytos valstybinės mobilizacinės užduotys institucijoms. Viena iš valstybinių mobilizacinių užduočių, nurodytų Valstybinių mobilizacinių užduočių valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sąrašo 1.9.3 papunktyje, – „užtikrinti tarptautinių Vilniaus, Kauno, Palangos oro uostų ir Klaipėdos valstybinio jūrų uosto funkcionavimą pagal Krašto apsaugos ministerijos pateiktus Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų poreikius“, tai yra valstybinėms mobilizacinėms užduotims vykdyti nei Pociūnų, nei Alytaus aerodromai kaip reikalinga infrastruktūra nenurodomi. Taip pat minėtu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu (2.5 papunktis) patvirtintas Priimančiosios šalies paramos teikimo užduočių valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sąrašas. Viena iš priimančiosios šalies paramos teikimo užduočių, nurodytų Priimančiosios šalies paramos teikimo užduočių valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sąrašo 2.3.3 papunktyje, – „pagal Lietuvos kariuomenės nurodytus priimančiosios šalies paramos poreikius užtikrinti galimybę atvykstančioms pajėgoms naudotis transporto infrastruktūros objektais (keliais ir jų statiniais, valstybiniais jūrų ir oro uostais, geležinkelio keliais, jų infrastruktūra)“.

Be to, atsižvelgiant į Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytas priežastis, kodėl Pociūnų aerodromą ir Alytaus aerodromą siūloma grąžinti į Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymas) 4 priede nurodytą Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą, galima teigti, kad Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtinto teisėkūros tikslingumo principo, kurio laikantis teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas, kai užsibrėžtų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.

2. Pagal Įstatymo 1 straipsnio 2 dalį, esminis aspektas, lemiantis įrenginių ar turto įtraukimą į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą, yra grėsmių,

pavojų ir rizikos veiksnių nacionalinio saugumo interesams, kaip tai suprantama Nacionalinio saugumo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinio saugumo strategija), vertinimas. Pažymėtina, kad Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nepateikta informacijos, ar siūlant įtraukti į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą Pociūnų aerodromą ir Alytaus aerodromą buvo įvertintos Nacionalinio saugumo strategijoje nurodytos grėsmės, pavojai ir rizikos veiksniai nacionalinio saugumo interesams. Todėl neaišku, ar toks vertinimas buvo atliktas, o jei ir buvo atliktas, kokios grėsmės, pavojai ir rizikos veiksniai nacionalinio saugumo interesams lėmė, kad Pociūnų aerodromą ir Alytaus aerodromą yra siūloma įtraukti į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą. Taip pat pažymėtina, kad ir kituose nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose, įtvirtinančiuose krašto apsaugos ir nacionalinio saugumo strateginius tikslus ir konkrečius veiksmus jiems pasiekti, nenumatyta naudoti Pociūnų aerodromo ir Alytaus aerodromo ir jų plėtoti. Šių aerodromų neplanuojama naudoti krašto apsaugos ir nacionalinio saugumo užtikrinimo reikmėms, todėl netikslinga juos įtraukti į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 22 d. nutarimu Nr. 415 „Dėl nekilnojamojo turto Alytuje, Miškininkų g. 3, perdavimo Alytaus miesto savivaldybės nuosavybėn“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 7 d. nutarimu Nr. 222 „Dėl nekilnojamojo ir ilgalaikio materialiojo turto perdavimo Prienų rajono savivaldybės nuosavybėn“ Alytaus miesto ir Prienų rajono savivaldybių nuosavybėn savarankiškosioms savivaldybės funkcijoms įgyvendinti buvo perduotas Alytaus aerodromo ir Pociūnų aerodromo nekilnojamas turtas. Įtraukus šiuos aerodromus į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą, šio turto valdytojams (savivaldybėms) būtų įteisinta nauja prievolė vykdyti Įstatymo nuostatas, kas iš esmės apribotų šių savivaldybių galimybes plėtoti šių aerodromų infrastruktūrą, modernizuoti aplink aerodromus esančias teritorijas, taip pat pareikalautų papildomų lėšų aerodromų fizinei ir veiklos apsaugai, kibernetiniam saugumui užtikrinti. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte pateikiama tik argumentacija apie aerodromų vykdomas funkcijas ir veiklą. Atkreiptinas dėmesys, jog tam, kad aerodromai galėtų vykdyti savo funkcijas, jie neturi būti įrašyti į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 ir 5 punktuose įtvirtintų proporcingumo principo, reiškiančio, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią naštą, nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti, ir teisėkūros efektyvumo principo, reiškiančio, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausios ir ekonomiškiausios teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės.

Ministras Pirmininkas

Susisiekimo ministras